

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

BANK - ZAUFANIE NA CAŁE ŻYCIE

dr hab. Justyna Zabawa, prof. UEW
Katedra Bankowości

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Data: 4.01.2021 r.

Organizatorzy

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

1

Z czym kojarzy się BANK?

<https://krakow.coworking-centrum.pl/2019/07/15/bank-dla-dzialalnosci-gospodarczej-jak-wybrac/>

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

2

Co można zrobić z pieniędzmi?

<https://www.obserwatorfinansowy.pl/tematyka/makroekonomia/trendy-gospodarcze/szczescie-i-pieniadze/>

- Kupić samochód
- Wydać na słodycze / play station
- Pojechać na wakacje
- Kupić dom
- Włożyć do skarbanki
- Pożyczyć siostrze

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

5

Co z pieniędzmi...?

- ✓ czy jest łatwy dostęp do pieniędzy?
- ✓ czy nasze pieniądze są bezpieczne?
- ✓ czy można wydawać pieniądze pod wpływem impulsu?
- ✓ gdzie jest wystarczająco dużo miejsca dla naszych pieniędzy?
- ✓ co zrobić, jeśli potrzebujemy pieniędzy?

<https://duchimateria.com/pieniadze-rosna-na-drzewach/>

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

6

Co to jest ZAUFANIE? Co to znaczy, że komuś ufamy?

The diagram features a central light blue ribbon with the word "ZAUFANIE" written in black. Surrounding this central element are six empty, light blue thought bubbles, three on each side, connected to the central ribbon by small circles. The entire diagram is set against a white background within a black-bordered frame.

EUD
Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

7

Co to jest ZAUFANIE? Co to znaczy, że komuś ufamy?

The diagram features a central light blue ribbon with the word "ZAUFANIE" written in black. Surrounding this central element are six light blue thought bubbles, three on each side, each containing a specific phrase related to trust. The phrases are: "Nie oszuka nas", "Będzie nas chronił", "Nie okłamie nas", "Wierzymy mu", "Mówi prawdę", and "Jest bezpieczny". The entire diagram is set against a white background within a black-bordered frame.

EUD
Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

8

Co to jest ZAUFANIE? Co to znaczy, że komuś ufamy?

ZAUFANIE

Zaufanie oznacza, że dana osoba lub instytucja:

- ✓ nas nie oszuka i nie zrobi niczego złego,
- ✓ że jej słowa, przekazywane przez nią informacje itp. są prawdziwe oraz
- ✓ że posiada ona umiejętności, zdolności oraz wiedzę i potrafi je odpowiednio wykorzystać.

Na podst. https://www.knf.gov.pl/knfi/pl/komponenty/img/Bank%20jako%20instytucja%20zaufania%20publicznego_36396.pdf

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCÝ WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCÝ.PL

9

Czy bank jest godny zaufania?

Co jest zapisane w ustawie?

(ustawa prawo bankowe z 1997 z późn. zm., art. 2)

Bank jest osobą prawną utworzoną **zgodnie z przepisami ustaw**, działającą na podstawie **zezwoleń** uprawniających do wykonywania **czynności bankowych** obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym.

Banki to przedsiębiorstwa, których działalność polega na udzielaniu kredytów oraz przyjmowaniu depozytów (naszych oszczędności) potrzebnych do sfinansowania kredytów.
Banki mogą przeprowadzać też inne czynności.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCÝ WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCÝ.PL

10

Czy bank jest godny zaufania?

Nazwa „bank” jest zastrzeżona

Co to oznacza?

Inne instytucje, osoby nie mogą w sposób dowolny nazywać swoich przedsiębiorstw bankami

Na podst. art. 3 ustawy prawo bankowe (z 1997 r. z późn. zm.)

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

11

Bank jako instytucja zaufania publicznego na całe życie

Jakie znamy przykłady banków w Polsce?

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

12

Bank jako instytucja zaufania publicznego na całe życie

Przykłady największych banków w Polsce:

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

13

Bank jako instytucja zaufania publicznego na całe życie

Działania wykonywane przez banki:

Dla nas (klientów indywidualnych, gospodarstw domowych), przedsiębiorstw

- ✓ prowadzenie rachunków bankowych,
- ✓ przyjmowanie depozytów,
- ✓ udzielanie kredytów, pożyczek,
- ✓ przeprowadzanie rozliczeń pieniężnych (przelewy)
- ✓ wydawanie kart płatniczych,
- ✓ skupowanie i sprzedaż walut,
- ✓ wynajmowanie skrytek

Bank towarzyszy nam przez całe życie jako instytucja zaufania publicznego

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

14

Bank jako instytucja zaufania publicznego na całe życie

Działania wykonywane przez banki:

Np.. Na rzecz małoletnich posiadaczy rachunków bankowych

„Małoletni posiadacz:

- rachunku oszczędnościowego,
- rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego (rachunek ROR),
- rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej

może po ukończeniu trzynastu lat swobodnie dysponować środkami pieniężnymi zgromadzonymi na tych rachunkach, o ile nie sprzeciwi się temu na piśmie jego przedstawiciel ustawowy”

Na podst. art. 58 ustawy prawo bankowe (z 1997 r. z późn. zm.)

Bank towarzyszy nam przez całe życie jako instytucja zaufania publicznego

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

15

Bank jako instytucja zaufania publicznego na całe życie

Osoba małoletnia bez względu na wiek (np. 10 lat) może posiadać rachunek bankowy, tzn. być stroną umowy rachunku bankowego.

Osoby poniżej 13 lat nie mogą samodzielnie dysponować pieniędzmi zgromadzonymi na swoim rachunku bankowym, ani dokonywać innych czynności związanych z tym rachunkiem.

Mogą to robić ich przedstawiciele ustawowi np. rodzice.

Na podst. art. 58 ustawy prawo bankowe (z 1997 r. z późn. zm.)

Bank towarzyszy nam przez całe życie jako instytucja zaufania publicznego

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

16

Bank jako instytucja zaufania publicznego na całe życie

Klienci indywidualni w banku: 0-13 lat, 13-18 lat, 18-26 lat, starsi

Rachunek bankowy wspólny: jeden rachunek dla kilku klientów indywidualnych

- czy posiadacze rachunku bankowego wspólnego muszą być spokrewnieni?
- czy każdy z posiadaczy może dowolnie pieniędzmi na rachunku?

Na podst. 51 i 58 ustawy prawo bankowe (z 1997 r. z późn. zm.)

Bank towarzyszy nam przez całe życie jako instytucja zaufania publicznego

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

17

Bank jako instytucja zaufania

Bank [wł. *banca*, fr. *banque* - stół, ława] przy której pracowali włoscy handlarze (zwłaszcza złotnicy) zajmujący się przekazywaniem monet kruszczowych od jednych klientów do drugich, którzy nie chcieli podróżować z cennymi kruszcami.

<https://www.nowa-akropolis.pl/pierwotne-znaczenia/440-skad-pochodzi-slowo-bank>

Pierwsze operacje bankowe polegały na wymianie pieniędzy kruszczowych (monet), bitych przez władców, i udzielaniu oprocentowanych pożyczek. Były one znane już w starożytności. Wyodrębniła się wtedy grupa kupców handlujących pieniędzmi, którzy z czasem zaczęli przyjmować na przechowanie depozyty i udzielać kredytów.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

18

Bank jako instytucja zaufania

Bankowość w nowoczesnym ujęciu zaczęła rozwijać się od XIV wieku, na początku renesansu, głównie w bogatych miastach północnych Włoch (Wenecja, Genua, Florencja, Siena).

Obrót żyrowy (od wł. słowa giro - krąg) - praktyka pośredniczenia przez banki w płatnościach klientów, polegającego na przenoszeniu ich wkładów z konta na konto.

https://www.flickr.com/photos/sean_x_liu/23117920029/

Banca Monte dei Paschi di Siena S.p.A. – najdłużej nieprzerwanie funkcjonujący bank na świecie, założony w 1472 r.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIĘCY.PL

19

Bank jako instytucja zaufania

Skąd banki mają pieniądze?

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIĘCY.PL

20

Bank jako instytucja zaufania

Skąd banki mają pieniądze?

- ✓ wkłady klientów indywidualnych i przedsiębiorstw
- ✓ środki własne (np. wypracowane zyski)
- ✓ mogą pożyczyć od innych banków komercyjnych (międzybankowy rynek pieniężny)
- ✓ mogą bo życzyć od banku centralnego (NBP jako pożyczkodawca ostatniej szansy)

21

Bank jako instytucja zaufania

Jakie znamy rodzaje banków?

NBP Narodowy Bank Polski

- **bank centralny** - bank banków, emituje pieniądź, jest bankiem państwa, w Polsce: Narodowy Bank Polski

Banki:

- ✓ komercyjne – dla klienta masowego: gospodarstw domowych, mBank, ING Bank Śląski, PKO Bank Polski,
- ✓ specjalistyczne – np. hipoteczne, np. Pekao Bank Hipoteczny,
- ✓ spółdzielcze – mniejsze banki będące spółdzielniami, np. Bank Spółdzielczy w Oławie.

22

Bank jako instytucja zaufania

Liczba banków					
	2015	2016	2017	2018	2019
1. Banki komercyjne	65	63	63	63	62
1.1. Banki krajowe	38	36	35	32	30
1.1.1. Z przewagą kapitału państwowego	5	6	8	8	8
1.1.2. Z przewagą kapitału prywatnego:	33	30	27	24	22
– polskiego	7	6	6	5	5
– zagranicznego	26	24	21	19	17
1.2. Oddziały instytucji kredytowych	27	27	28	31	32
2. Banki spółdzielcze ¹	560	558	553	549	538
Sektor bankowy (1 + 2)	625	621	616	612	600

www.nbp.pl

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIECJ

WWW.UNIwersYTET-DZIECIECJ.PL

23

Bezpieczeństwo

Sieć Bezpieczeństwa Finansowego w Polsce:

Ich przedstawiciele tworzą Komitet Stabilności Finansowej

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIECJ

WWW.UNIwersYTET-DZIECIECJ.PL

24

Bezpieczeństwo

NBP Narodowy Bank Polski

Narodowy Bank Polski (NBP) jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z Konstytucją, NBP odpowiada za **wartość polskiego pieniądza**. Jego podstawowym, **celem działalności jest utrzymanie stabilnego poziomu cen**, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej rządu (o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP).

www.nbp.pl

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY
WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

25

Bezpieczeństwo

NBP Narodowy Bank Polski

Organami NBP są:

- ✓ Prezes NBP,
- ✓ Rada Polityki Pieniężnej (9 członków oraz Prezes NBP),
- ✓ Zarząd NBP.

Prezes NBP kieruje pracami Zarządu i jednocześnie jest przewodniczącym RPP.

Obecnie prof. A. Glapiński

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY
WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

26

Bezpieczeństwo

NBP Narodowy Bank Polski

<https://www.youtube.com/watch?v=UOgnhGciPQg>

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

27

Bezpieczeństwo

Gwarantuje bezpieczeństwo depozytów w bankach do równowartości 100 tys. euro.

Czyje depozyty **są gwarantowane**:

- ✓ klientów indywidualnych
- ✓ przedsiębiorstw

Gwarantowane są depozyty w walucie polskiej, czyli PLN, oraz innych walutach np. EUR, USD

<https://www.printoteka.pl/dl/materials/item/3526>

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

28

Bezpieczeństwo

Czyje depozyty **nie są gwarantowane**:

- ✓ NBP – Narodowy Bank Polski
- ✓ Skarbu Państwa
- ✓ ubezpieczycieli
- ✓ innych banków

Co się dzieje, gdy bank staje się niewypłacalny.....

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

29

Bezpieczeństwo

Komisja Nadzoru Finansowego **sprawuje nadzór** nad rynkiem finansowym.

Celem nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie:

- prawidłowego funkcjonowania tego rynku,
- jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości,
- zaufania do rynku finansowego** oraz zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

30

Bezpieczeństwo

KNF | KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO

Pozostałe zadania Komisji Nadzoru Finansowego::

- ✓ sektorem bankowym,
- ✓ rynkiem kapitałowym,
- ✓ rynkiem ubezpieczeniowym,
- ✓ rynkiem emerytalnym,
- ✓ nadzór nad instytucjami płatniczymi,
- ✓ biurami usług płatniczych,
- ✓ instytucjami pieniądza elektronicznego
- ✓ sektorem kas spółdzielczych (SKOK-i, czyli Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe)

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY | WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

31

Bezpieczeństwo

KNF | KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO

Do zadań Komisji należy też:

- ✓ podejmowanie działań służących prawidłowemu funkcjonowaniu rynku finansowego,
- ✓ podejmowanie działań mających na celu rozwój rynku finansowego i jego konkurencyjności,
- ✓ podejmowanie działań edukacyjno-informacyjnych,
- ✓ udział w przygotowywaniu projektów ustaw,
- ✓ pomoc w rozwiązywaniu sporów.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY | WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

32

Bank - zaufanie na całe życie

<https://instytucjaroku.pl/>

Dziękuję za uwagę

Justyna Zabawa

Bank towarzyszy nam przez całe życie jako instytucja
zaufania publicznego

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL